

A MAGYAR BÜNTETŐELJÁRÁSJOG RÖVID VÁZLATA

/Részlet/

Miskolc, 1943. Ludvig ny.

Általános rész.

I. FEJEZET.

2. §. Alapelvek.

1. Hasonlóan mint az anyagi büntetőjogra, a büntetőeljárásjogra is mindenkor nagy hatást gyakorolnak az illető kornak uralkodó eszméi. Ezen szellemi áramlatokkal is összefüggésben alakult ki a büntetőeljárásjogban a nyomozó, a vád és vegyes rendszer.

A nyomozó elven felépülő büntető perben maga a bíróság indítja meg hivatalból az eljárást, minden más oldalról jövő indítvány bevétele nélkül, majd folytatja azt le és hoz döntést. Egyedül már ez a körülmény teszi lehetetlenné, hogy a nyomozó elven felépülő eljárásban, amelynek keretében az összes, a büntető perben szükséges teendő: az eljárás kezdeményezése, a bizonyítási anyag egybegyűjtése és a bűnösség kérdésében való határozathozatal, mind egy kézben van egybegyűjtve, - a bíró pártatlan elbírálója lehessen a terhelt sorának. Ha a bíró elhamarkodottan indította meg az eljárást, úgy felmentés esetén kénytelen ezt annyira-mennyire beismerni; ezért a nyomozó bíró akaratlanul is valamelyik irányban elfogulttá lesz az eljárás alá vont egyénnel szemben.

2. A vádelven felépülő büntetőeljárások lényege, hogy a büntető per megindulását nem a bíró kezdeményezi, a bíróság csak vád alapján járhat el; büntető per csak vád emelés folytán indulhat meg; csak a megvádolt személlyel szemben és csak a vád tárgyává tett cselekményekre vonatkozólag lehet bírói döntést hozni.

A vádrendszerű büntető eljárásnak óriási előnye a nyomozó eljárásos, az inkvizitorius büntető

perrel szemben még az is, hogy a büntető per fejlődése során helyeseknek bizonyult egyéb alapelvek, mint például a nyilvánosság, közvetlenség, szóbeliség, koncentráció stb. érvényesülésének is sokkal több lehetőséget nyit és azok uralmát sokkal jobban tudja biztosítani.

3. Minthogy a vádrendszerű büntető perben a bíró nem kezdeményezte az eljárást és annak alakulásába kevésbé folyik be, következésképpen pártatlan és elfogulatlan marad. A bíró szerepe a büntető perben inkább csak szemlélő, mint cselekvő szerepére szorítkozik és a vádeljárásos büntető perben a szereplő személyeknek: a vádlónak, a vádlottnak és védőjének, valamint a bírónak funkciói teljesen elkülönülnek egymástól, más-más személyre vannak bízva az egyes teendők, vagyis érvényesül a funkciók elkülönítésének elve, ami főként a bíróság tagjainak elfogulatlanságát és pártatlanságát nagyban emeli.

4. A nyomozó és vádeljárásos büntető per a fejlődés során tulajdonképpen a két végletet képviselte. Mint a legtöbb fejlődési folyamat során, itt is a helyes megoldást a végletek között kellett keresni, ami azután az ú.n. vegyes rendszeren felépülő büntető pernek a győzelmére vezetett. A két véglet tanulmányozása folytán derült ki, hogy mindkét rendszernek, úgy a nyomozó, mint a vádrendszernek is olyan értékes tulajdonságai vannak, amelyeknek elfogadása mellett és a hátrányos tulajdonságok, a hibák kiküszöbölése után olyan megoldást lehet kialakítani, amely ugyan szintetikus lesz, azonban a gyakorlati igényeknek leginkább fog megfelelni és a szélsőségeket és azoknak veszélyeit teljesen kiküszöböli.

Tagadhatatlan, hogy a "vegyes rendszer" kifejezés nem mondható szabatosnak, mert hiszen a különféle törvényhozások felette eltérően fogadták el a doktrína megállapításai és bírálata alapján az egyik vagy másik szélsőséges rendszer jellegzetességeit és intézményeit és általában többet vesznek át a vádrendszerből, amiért sokan azt inkább modern vádrendszernek mondják.

A vegyes rendszer mellett a részletek tekin-

tetésben még a következő büntetőeljárásjogi alap-gondolatokkal találkozunk, amelyeket a mi büntető perrendtartásunk is elfogadott.

5. A vád elvelfogadásának /Bp. 1. §./ egyik folyamánya a vádhatóságoknak, a kir. ügyészségeknek a megszervezése, amelyeknek kötelességévé van téve, hogy adott esetben vádat emeljenek és a büntető eljárás megindítását kezdeményezzék /Bp. 33, 93. §./. Kötelességük, hogy a törvény által körülírt bűncselekmények fennforgása esetén a törvényes vádat emeljék; ezt az elvet, amelyből kifolyólag a kir. ügyészségre ez a kötelesség hárul, az irodalomban legalitás elvének mondják. Ezt túlmenően az összes hatóságok és hatósági közegek kötelesek a hivatali hatáskörükben tudomásukra jutott, nem magánindítványra üldözendő bűncselekményeket a királyi ügyészségnél feljelenteni /Bp. 87. §./.

6. Célszerűségi szempontok teszik némelykor szükségessé a legalitás elvének áttörését. Az ügyészségek ilyenkor - indokoltan - megtagadják a vád emelését és képviselőletét célszerűségi okokból, az oportunitas elve alapján.

Büntetőeljárás törvényeink szerint ilyen eset forog fenn, ha az ügyészség meggyőződése szerint: a cselekmény nem bűncselekmény, például csak magánjogi, hitelügylet, - ha az eljárás sikeréhez szükséges bizonyítékok nem szerezhethők be /Bp. 34. §. 1. bek./, például a terhelt tagadásával szemben a létező három tanu közül az egyik meghalt, a másik az elmeintézetbe került, a harmadik pedig ismeretlen helyre kivándorolt.

7. A legalitás elvéből kifolyólag, főként ha fő- vagy pótmagánvádló képviseli a vádat, előfordulhatna az az eset, hogy a bíróság az államnak büntetőigénye felett tisztára a felek indítványa, bemondása alapján lenne kénytelen ítélni, hogy a bíróság valóságos jogi gépezetté minősülne le.

Ennek ellensúlyozására, lehetetlenné tétele végett törvényhozásunk az erre hivatott állami szerveket azzal a joggal ruházta fel, de egyben kötelességüké is tette, hogy a büntetőjog köz-

jogi jellegének megfelelően hivatalból, ex officio /officialitás elve/: a rendőri hatóságok és közegek a nem magánindítványra üldözendő bűncselekményeket külön felhívás nélkül nyomozzák és a bizonyító anyagot biztosítják /Bp. 94. §./ s hasonlóan a vizsgálóbírák és járásbírók a náluk tett feljelentés vagy magánindítvány alapján tegyék meg a halaszthatatlan nyomozási cselekményeket /Bp. 95. §. 1. bek./, - a büntető bíróságoknak megadta azt a jogot, hogy a már folyamatba tett büntető perben a felek indítványának bevétele nélkül, vagy azok ellenére, hivatalból is bizonyítékokat szerezhessenek be /Bp. 288. §. 5. bek., 306. §. 2. bek., 351. §./, továbbá, hogy sem a vád tárgyává tett bűncselekmény minősítése, sem pedig a büntetés kiszabása tekintetében /Bp. 325. §. 2. bek./ indítványhoz kötve nincsenek, kivéve annyiban, hogy a bíróság semmiség terhe alatt nem tehet ítélete tárgyává olyan tettet, mely miatt a vádló vádat nem emelt /Bp. 325. §. 1. bek./.

Kivételt képez a hivatalbóliság elvének uralmával szemben a Te. 125. §-a által a bíróságnak adott az a felhatalmazás, hogy ha a vád tárgya vétség vagy kihágás és a bűnösség oly csekély s a cselekmény tárgyi súlya annyira jelentéktelen, hogy büntetés sem a jogrend védelme, sem a sértettnek nyújtandó elégtétel érdekében nem mutatkozik szükségesnek, úgy az ítélethozatalt mellőzheti és az eljárást végzéssel megszüntetheti.

8. A hivatalbóliság, az officialitás elvéből következik, hogy az államnak büntetőigénye felett a büntető perben szereplő felek nem rendelkezhetnek, következésképpen sem a vádlónak nyilatkozata, sem pedig a terheltnek beismerése egymagában nem bírhatnak a perre döntő jelentőséggel, az elbírálandó tényállást nem másíthatják meg /immutabilitás elve, Bp. 139. §. 1. bek./; a felek nem rendelkezhetnek a büntető pernek sorsa felett; rendelkezési joguk ki van zárva, a polgári perben e tekintetben gyakran észlelhető eltérő jogi elrendezéssel szemben.

9. A büntető perben a törekvés az, hogy a bírói határozatban megállapított tények a valóság-

got teljesen fedjük, tehát hogy a történeti valóságunknak teljesen megfelelő igazság, anyagi igazság szolgáltatassék /anyagi igazság elve/.

A valódi, objektív tényállásnak minden irányban és oldalról való megismerésére azonban csak akkor lehet reményünk, ha a bíróság a tények felderítésében nem függ a felek önkényétől. Ezen cél megvalósításának a biztosítására a már felemlített alapelvek mellett még több más eljárásjogi alapgondolattal találkozunk, amelyeket a törvényhozások ugyancsak ezen magasztos eszme, az abszolút igazság felkutatásának a szolgálatába állítottak, mint például, hogy a feleknek adatok, bizonyítékok szolgáltatására irányuló joga nincsen határidőhöz kötve, hogy azzal, éppen az anyagi igazság megvalósításának érdekében, a büntető pernek előrehaladt, későbbi szakáiban, így az ítéletkor előtti felelősségi eljárás során is még élhetnek /Bp. 393 §. 1.bek./.

10. A mai modern büntetőperben két ellentétes szempont: a vádló és vádlott érdekköre állnak egymással szemben; az anyagi igazság megvalósítása érdekében kívánatos lenne, hogy ezek a perbeli állásukból kifolyólag egyenlő jogokkal bírnak, hogy megvalósítsák az ügyfélegyenlőség elve.

Sajnos, ez a célkitűzés sem megvalósítva nincsen eddig, sőt annak megvalósítására nem lehet reményünk. Már csak azért sem, mert a büntető perben vádlóként legtöbbször szereplő közvádló, az államhatalom képviselője a per kimenetelében saját személyében nem lévén érdekelve, sokkal elfogulatlanabbul tölti be szerepét, mint a rendszerint a jogban járatlan, izgatott és megzavart, a per kimenetelétől többnyire létét féltető terhelt. Még a védő is, aki hatósági jogkörrel természetesen nincsen felruházva, csak nagy ritkán tudja a perfelek között meglévő egyenlőtleniséget helyreállítani.

A büntetőperrendtartások mégis azon vannak, hogy több jogi intézmény és perbeli alapelv segítségével helyrebillentsék a felek között mutatkozó egyenlőtleniséget és törekvésük az, hogy az

ügyfélegyenlőséget annyira-mennyire helyreállítsák. Ezt a célt szolgálják többek közt a következő törvényhozási rendszabályok.

11. A vádhatóságnak kedvezőbb jogállásából származó előnyöknek ellensúlyozását célozza főként a régi nyomozó, inkvizitórius bűnperben található elrendezéssel szemben, a vádlottnak a jelenben kevés kivétellel minden büntető perrendtartásban biztosított ama joga, hogy érdekeinek védelmére maga mellé védőt állíthasson /Bp. 53. §. 1. bek./.

A védelem jogának biztosításával egyben az anyagi igazság érvényesülését is előmozdítjuk.

12. A büntető igazságszolgáltatás érdekei sokszor ellentétbe kerülnek az egyéni jogok érintetlenségének szempontjaival. Alkotmányjogi okok teszik szükségessé, hogy az egyéni jogok biztosításának elve érvényesüljön.

Ennek egyik következménye, hogy a terhelt addig, amíg bűnössége bizonyítást nem nyert, ártatlannak vélelmeztessek /ártatlanság vélelme - praesumptio boni viri/, vele szemben az egyéni jogok elvonása korlátozva legyen.

13. Amint erre már utaltunk, az ügyfélegyenlőség elvének megvalósítása minden igyekezet ellenére a büntető perben nem sikerülhet teljesen, mert a perfeleknek egészen más eszközök állnak rendelkezésükre és mert a terheltnek sokkal életbevágóbb érdekei fűződnek a perhez, mint akár a fő- vagy pótmagánvádlónak, különösen pedig mint a kövádló kir. ügyésznek.

Ennek a perbeli egyenlőtleniségnek lehető kiküszöbölése végett vagy legalább is ellensúlyozására különösen ott, ahol exkluzív jogokról /például az utolsó felszólalás jogáról/ van szó, a büntető perrendtartások a terheltnek többrendbeli előnyt és kedvezményt /favor defensionis/ biztosítanak a vádlóval szemben /igy Bp. 314. §. 5. bek., 344. §.3. bek., 345. §. 1. bek., 385. §. utolsó bek., 387. §. 2. bek./.

Kétségtelen, hogy ezek a terheltnek nyújtott előnyök lehetőséget nyitnak nem egy büntetetlennek a büntetés alól való menekülésre, de ennek ellenére inkább a ter-

helteknek kell kedvezni, érvényesülnie kell az: "in dubio pro reo" axiomának, mert sokkal nagyobb baj, ha egy ártatlan bűnhődik, mint ha száz bűntettes menekül.

14. Ugyancsak a vádlott védelmét célozza a modern perrendtartásokban található tilalom a bizonyítékok elégtelensége vagy meg nem állapíthatása miatt bekövetkező felmentések /absolutio ab instantia/ ellen /Bp. 324. §. 5. bek./. Eltekintve attól, hogy az ilyen ítéletek a vádlottat nem szabadítják meg a vádbeli bűncselekmény elkövetésének a gyanujától, ezek a büntető eljárásnak akár újabb, akár ismételt lefolytatására nyitnak tág lehetőséget, ami az egyéni jogok erős korlátozásával járna együtt. A bírói ítéletnek tehát végleges döntést kell tartalmaznia; az újrafelvétel lehetősége e tekintetben csak nagyon korlátozott kivételt jelent és még ez is a vádlott terhére szűkebb határok közé van szorítva.

15. Láttuk, hogy a modern büntető perjogok nagy súlyt fektetnek az egyéni jogok biztosítására. Azonban ennek is meg van a maga határa különösképpen azért, mert az egyéni jogok védelmének túlhajtása főként a visszaeső, megrögzött, raffinnált büntettek kriminalitása elleni küzdelem eredményét tenné kockára. Tehát a büntető per eredményességének biztosítása végett elkerülhetetlen az egyéni jogok korlátozása; ezek korlátozásának eseteit azonban a törvény szabályozza és a büntető per keretében a lehető legszűkebb határok közé szorítja, mint az előzetes letartóztatás, a vizsgálati fogság, a helyiségek átkutatása, a személymotosítás stb. eseteire.

16. A nyilvánosság ellenőrző, a bíró szempontjából serkentő, a terhelt és a védelem érdekeit biztosító hatása közismert. Legnagyobb előnye, hogy a közönséget meggyőzi arról, hogy az igazságszolgáltatás az anyagi igazság felkutatására törekedik és hogy a bíróságot egyedül a törvény irányítja; viszont legnagyobb hátránya, hogy a közönségnek nem kellő megrostálása, igazoltatása esetében a hivatásos bűntevők iskolájává vál-

hatik a nyilvánosan megtartott főtárgyalás.

Eltérők a felfogások a nyilvánosságnak a büntető per egyes szakaszaiban elfogadható foka tekintetében, főként a bűnügyi vizsgálat során. Ez vezetett azután legtöbb helyütt a nyilvánosság eltérő fokainak megkülönböztetésére és az egyes perszakaszokban eltérő módon való elfogadására.

Teljes vagy általános nyilvánosság alatt értjük azt, hogy a büntető eljárásban végzett egyes perbeli cselekmények foganatosításánál, így mindenekelőtt a főtárgyaláson, bizonyos feltételek mellett /fel nem nőtt személyek, fegyveres egyének kizárása, közrend és közérkölciség szempontjainak megóvása, helyszüke, Bp. 293. és 205. §./ bárki jelen lehet.

Képviseleti vagy közvetett nyilvánosságról akkor beszélünk, ha a bíróság a teljes nyilvánosságot ugyan kizárja, azonban a főtárgyaláson mindenki vádlott és sértett részéről két-két bizalmi férfi jelen /Bp. 294. §./.

Ügyfélnyilvánosság alatt értjük, hogy bizonyos eljárási cselekményeknél, mint például a vádtanácsi tárgyaláson csakis a felek, esetleg képviselőik lehetnek jelen /Bp. 261. §./.

Zárt ülésről beszélünk akkor, amidőn a bíróság a tárgyalás befejezése után határozatának meghozatala végett tevékenységét, tanácskozását a közönség és a felek távollétében folytatja /Bp. 321. §./; az ítélezés lélektanának sokat vitatott szempontjai esnek ezen törvényi rendelkezés kialakulásánál latba.

17. A közvetlen észlelen nyugvó kutatás és észlelés alaposabb voltát ma már senki sem vonja kétségbe. Ennek az igazságnak a felismerése vezetett a bírászkodásban a közvetlenség elvének megvalósítására.

A közvetlenség elvének jelentősége a büntető bírászkodásban kétirányú. Először, hogy a bíróság ítélet tárgyává csak azt teheti, amiről közvetlen észlelete alapján szerzett tudomást, tehát például a magánúton vagy más ügy tárgyalása során szerzett tudomást, bizonyítékot az ítékezés alkalmával nem használhat fel /Bp. 324. §.

1. bek./; továbbá, hogy az ítélethozatalban csak az a bíró vehet részt, aki a főtárgyalás egész tartama alatt jelen volt /Bp. 321. §. 2. bek./.

Másodszor pedig a közvetlenség elve elfogadásának folyamánya az is, hogy a felek nyilatkozatait, perbeszédeiket a döntésre hivatott bíróság előtt közvetlenül élő szóval adhatják elő /Bp. 314. §. 2., bek, stb./.

18. A közvetlenség elvével kapcsolatos, hogy a büntető perben a felek és más abban közreműködő személyek /tanúk, szakértők/ a büntető bíróság előtt szóbelileg adhatják elő nyilatkozataikat, perbeszédeiket, indítványaikat és észrevételeiket; vagyis érvényesül a szóbeliség elve. A közvetlenség és szóbeliség elvei azonos célt akarnak megvalósítani, csak hogy a közvetlenség fogalma szélesebb, mint a szóbeliségé, mert hiszen a bíróságnak módjában áll más érzékszervei, például a látás útján is tudomást szerezni a bizonyítási anyagról.

A szóbeliség előnye, hogy a bíróság alaposabb értesülést szerez a bizonyításfelvétel eredményéről, nincsen az adatbeszerző közvetítő személy, például az inkvizíciós perben a vizsgálatot vezető bíró, megállapításaira utalva, ennek a közvetítő személynek tévedései eleve ki vannak zárva. Hátránya, hogy az élőszó mulékony, azonban a szóbeli nyilatkozatok irásbafoglalása által kiküszöbölhető. Ennek megfelelően a mi büntető perrendtartásunk a szóbeliség elvének elfogadása /Bp. 132. §. 1. bek., 324. §. 1. bek., stb./ mellett, amint még látni fogjuk, bizonyos perbeli nyilatkozatok kötelező irásbafoglalását írta elő.

19. Az ügyfélegyenlőség és közvetlenség elvének érvényesülését igyekszik előmozdítani a koncentráció elve is. A bíróságnak az ügy tárgyalását olyképen kell lefolytatnia, hogy a döntéskor összpontosítva érvényesüljenek úgy a vádlott mellett, mint ellene felsorakozó bizonyítékok, érvek és benyomások; ennek az elvnek az érvényesülése megkívánja, hogy a tárgyalást nyomon kövesse az ítélethozatal.

Éppen erre való tekintettel korlátozva van a

főtárgyalás elnapolása és félbeszakítása olyképen, hogy a félbeszakított főtárgyalást a törvényszéknek ugyanazon egyesbírája vagy ugyanazon tanácsa előtt egy hónapon belül ismétlés nélkül kell folytatni; egy hónapnál tovább tartott elnapolás vagy félbeszakítás után a főtárgyalásnak előlről kezdése csak akkor mellőzhető, ha az elhalasztott főtárgyalás óta két hónapnál több idő el nem telt, ha azon a bíróság tagjai mind jelen voltak és ha a tárgyalás ismétlését egyikük sem kívánta /Bp. 335. §., illetve Te. 114. §./.

20. Utaltunk már arra, hogy a közvetlenség és szóbeliség elvének elfogadása folytán az egyes perbeli cselekményeknek lerögzítése veszélyeztetve van és hogy ennek a visszásságnak a kiküszöbölésére szolgál az írásbeliség elvének elfogadása, mert főképp a perorvoslati eljárásban válna a per anyagának leszögezése nélkül annak alapos elbírálhatása kétségesse.

Büntető perrendtartásunk szerint a perben szereplő felek bizonyos nyilatkozatokat írásban tehetnek /például fellebbezési indokok, stb. előterjesztése, Bp. 388. §./, - bizonyos nyilatkozatokat pedig rendszerint kötelesek írásban előterjesztetni /vádirat, Bp. 254. §./, - a bíróságok bizonyos perbeli cselekményeiket rendszerint kötelesek írásba foglalni /például ítélet, jegyzőkönyv előkészítő eljárásban, főtárgyalásról, stb., Bp. 329., 331. §./.

Néhány ilyen szabály tekintetében az egyszerűsítés érdekében újabban módosítások történtek és az illető perbeli cselekménynek írásban való teljesítésétől kivételesen, főként az illető döntésnek jogerőre való emelkedése esetében el kell tekinteni /Te. 113. §. 2. bek./.

21. A büntető per számos szakból tevődik össze; bár mind összességükben az anyagi igazság kiderítését célozzák, mégis éppen ennek a közös célnak az érdekében, az egyes perszakokban alárendeltebb jelentőségű cél megvalósítására is törekednek, így például a nyomozás főként a vádló, a vizsgálat pedig elsősorban a bíróság tájékoztatására, a vádtanácsi eljárás a vádaláshely-

zés kérdésében való döntésre törekedik.

A büntető per ezen számos szaka egymással sok tekintetben függ össze, egyiknek a teljesítése nélkül a másakra rendszerint nem kerülhet sor; de vannak még egyéb perbeli cselekmények, amelyeknek teljesítése nélkül a következő per szakokra egyáltalában nem kerülhet sor, mint például a magánidítványnak a sértett, a vádirathak a vádló által való előterjesztése stb. nélkül a büntető per bizonyos szakai nem indulhatnak meg. Csak ha fennforognak az egyes perszakok előfeltételei, általánosítva a megfelelő perelőfeltételek, kerülhet sor az illető perszak lefolytatására. Ezek a perelőfeltételek lehetnek pozitív /például a felhatalmazás megadása/ és negatív /például a nővádrott terhessége a rögtönítelő eljárásban/ jellegűek.

A büntető pernek az ilyen módon való felépítése annak perszakokra való tagolására vezet: a büntető pereknek lefolytatásánál a helyes pervezetés mellett mindenkor gondosan ügyelni kell arra, hogy csak a szükséges perelőfeltételek fennforgása, viszont a negatív perelőfeltételeknek fenn nem forgása, hiánya esetében, a megelőzőleg teljesítendő perbeli cselekmények teljesítése, a megelőző perszak lefolytatása után kerüljön sor a következő perszak lebonyolítására. A sorrendnek be nem tartása utólag többnyire nem reparálható, gyakran egyes perbeli cselekmények elmarradását utólag való teljesítésük által nem lehet pótolni, tehát esetleg a per hosszabb szakának, például az elsőbirósági eljárásnak újból való szabályszerű lefolytatását teszik szükségessé.

KRIMINALISZTIKA ÉS BÜNTETŐ IGAZSÁGSZOLGÁLTATÁS

/Részlet/

Miskolci Jogászélet Könyvtára, Új sorozat

79. szám. Miskolc, 1944. Ludvig ny.

I. 1

1. A büntetőjog klasszikus iskolájának azzal a felfogásával szemben, hogy a büntetőjogtudomány merőben jogi jellegű diszciplína, az utolsó századforduló idején keletkezett új irányzatok, főként az ú. n. pozitív iskola, azt hirdették, hogy a büntetőjogtudomány keretében kevés a jogi jellegű fogalom, alapelv és megállapítás és éppen ezért a büntetőjogtudománynak annál többet kell merítenie kutatásainál és gondolkozásában a természettudományokból. Amint az ilyen szellemi harcoknál ez sokszor látható, az igazságot itt is a középúton, a szélsőségeket kiegyenlítő és kutatásait és megállapításait egyesítő tételekben kell keresni. Ezt leginkább a jelen század elején uralomra jutott ú. n. reformer irányzat tette meg; ezeket a tételeket főként a Nemzetközi Büntetőjogi Egyesület táborában fejlesztették tovább s vitatták meg kongresszusain. Ennek az egyesületnek alapítói és vezetői Liszt Ferenc berlini, Prins Adolphe brüsszeli és Van Hamel amszterdami egyetemi tanárok voltak és a legtöbb kultúrárlamban, így hazánkban is nemzeti csoportja alakult, amelynek elnöke Ricki Gyula, szellemi vezetőre pedig Balogh Jenő volt.

Ez a reformerirányzat egyebek közt azt is hirdette, hogy a büntetőjogtudománynak nagy szükség van az ú. n. segéd- vagy melléktudományokra, amelyek főként a büntetőjogtudomány alapvető problémáinak vagy problémakomplexumainak megoldásánál, többnyire a nemjogi szempontok kimélyítése által, bírnak nagy jelentőséggel. Ezeknek hosszú sorozatában találkozunk a kriminalisztika